

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва



ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
 Людмила СТАНІСЛАВОВА

31.08

2022 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Основи теорії педагогічних систем**

Рівень вищої освіти **третій (освітньо-науковий)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Красильникова Ганна Володимирівна
Профайл викладача	https://tpodm.khmnu.edu.ua/kolektyv-kafedry/
E-mail викладача(ів)	krasylnykovah@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	за домовленістю
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7949
Консультації	Очні: за розкладом субота 2 пара – практична робота, субота 3 пара – лекція (по чисельнику) (Бібліотека ХНУ, ауд.Б-908) Онлайн: за попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	залік			іспит	
						Разом	Лекції	Лаб. роботи	Практичні заняття							
В	Д	1	2	4	120	54	18		36			66		-	+	
В	З	1	2	4	120	12	4		8			108			+	

Застосування системного підходу в педагогіці дозволяє подолати примітивізм, механістичність, прямолінійність уявлень про причини, способи, умови і шляхи вирішення педагогічних проблем освіти, виховання, навчання і розвитку людини. Відтак, розгляд педагогічних явищ з позицій системного підходу сприяє формуванню у молодих науковців цілісного педагогічного погляду, розвитку системного мислення, вміння враховувати важливі системи педагогічних дій і впливів на об'єкт наукового дослідження. Дисципліна викладається для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання. При викладанні дисципліни використовуються методи активізації навчання (візуалізації, дискусій тощо), оглядові лекції, вебінари, тренінги тощо.

Мета і завдання дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає в ознайомленні з генезою теорії педагогічних систем та формуванні умінь визначати і характеризувати складники педагогічної системи, проектувати інноваційні моделі педагогічної системи певного рівня на прикладі власного наукового дослідження.

Завдання вивчення дисципліни: аналіз ретроспективного вітчизняного та зарубіжного досвіду проектування педагогічних систем; характеристика складників та етапів проектування педагогічних систем; формування власної технології проектування інноваційної моделі педагогічної системи.

Очікувані результати навчання

Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: **вміло використовувати** знання теорії педагогічних систем та історії її розвитку; **характеризувати** складові педагогічних систем, **застосовувати** критерії оцінювання педагогічних систем; **здійснювати** порівняльний аналіз педагогічних систем вітчизняної та зарубіжної освіти, аналізувати компоненти різних педагогічних систем та оцінювати повноту їх реалізації, **володіти** технологіями проектування інноваційних моделей педагогічних систем різних рівнів.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни денна форма навчання

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота здобувача вищої освіти		
			зміст	год.	літ-ра
1	Педагогічна система: основні категорії та поняття	ПРН№1 Термінологічне поле теорії педагогічних систем	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання практичної роботи 1	3	1-3
2			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів практичної роботи 1. Видача ІЗ	4	
3	Історія становлення та розвитку теорії педагогічних систем	ПРН№2 Ретроспективний аналіз становлення та розвитку теорії педагогічних систем (есе)	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання практичної роботи 2. Робота над ІЗ.	3	1-3
4			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 2. Робота над ІЗ.	4	
5	Класифікація педагогічних систем	ПРН№3 Порівняльний аналіз педагогічних систем різного рівня	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання практичної роботи 3. Робота над ІЗ	3	1-3
6			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та	4	

			оформлення результатів роботи 3. Робота над ІЗ		
7	Структура педагогічної системи та її компоненти	ПРН№4 Аналіз структури та змісту педагогічних систем	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання практичної роботи 4. Робота над ІЗ.	3	1-3
8			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 4. Робота над ІЗ	4	
9	Проектування сучасних педагогічних систем	ПРН№5 Етапи проектування інноваційної моделі педагогічної системи	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання практичної роботи 5. Робота над ІЗ.	3	1-3
10			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 5. Робота над ІЗ.	4	
11	Оцінювання педагогічних систем	ПРН№6 Критерії оцінювання педагогічної системи	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання практичної роботи 6. Робота над ІЗ.	3	1-3
12			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів практичної роботи 6. Робота над ІЗ.	4	
13	Педагогічна система і якість освіти	ПРН№7 Моніторинг педагогічної системи	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання практичної роботи 7. Робота над ІЗ.	3	1-3
14			Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка та виконання практичної роботи 7. Робота над ІЗ.	4	
15	Перспективи розвитку теорії педагогічних систем	ПРН№8 Аналіз основних напрямів розвитку теорії ПС	Опрацювання лекційного матеріалу, та оформлення результатів практичної роботи 8. Робота над ІЗ.	3	1-3
16			Опрацювання лекційного матеріалу, та оформлення результатів практичної роботи 8. Робота над ІЗ	4	
17	Характеристика ПС власного науково-педаг. дослідження	Модуль резюме	Формування портфоліо робіт. Підготовка до захисту ІЗ	5	1-3

18		Захист ІЗ. Презентація портфоліо робіт	5	1-3
----	--	--	---	-----

Примітка: ІЗ – індивідуальне завдання

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Проаналізувати структурні компоненти педагогічної системи (на прикладі власного науково-педагогічного дослідження). Результати аналізу представити в графічній формі. Підготувати презентацію виступу за результатами виконання ІЗ.

Тематичний план вивчення дисципліни

заочна форма навчання

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти	Література
1	Теорія педагогічних систем: загальні положення	ПР№1 Аналіз структури та змісту педагогічної системи	Опрацювання лекційного матеріалу, оформлення практичної роботи	1-3
2	Проектування сучасних педагогічних систем	ПР №2 Аналіз структурних компонентів педагогічної системи (на прикладі власного науково-педагогічного дослідження)		

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач вищої освіти має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність під час заняття. Набуті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (<http://surl.li/codwt>).

При вивченні дисципліни здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності, зазначених у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<http://surl.li/cocra>).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись як наявним в аудиторіях кафедри комп'ютерним обладнанням, так і власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися для роботи в інформаційній системі «Модульне середовище для навчання», доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних робіт.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і

зданих на *позитивну оцінку* з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти встановлюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів робіт. Структурування дисципліни «Основи теорії педагогічних систем» за видами робіт і оцінювання результатів навчання наведено у таблиці нижче.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувач вищої освіти денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль
Практичні роботи № 1-8	ІЗ	залік
ВК*: 0,8	0,2	-

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт, ІЗ – індивідуальне завдання.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль
Практичні роботи	Контрольна робота		Контрольні заходи	Семестровий контроль (залік) за рейтингом
ПР№-1-2	Якість виконання	Захист	Тестовий контроль	
ВК*: 0,2	0,4	0,1	0,3	-

Оцінювання практичної роботи складається з правильності і повноти її виконання, якості оформлення звіту за 4-х бальною вітчизняною шкалою.

При оцінюванні знань здобувачів вищої освіти викладач керується **такими критеріями**.

Оцінку «відмінно» отримує здобувач вищої освіти за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за вміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження і конструктивні рішення. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення.

Оцінку «добре» отримує здобувач вищої освіти за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти має будуватись на основі самостійного мислення.

Оцінки «задовільно» заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, що справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою.

Оцінка «незадовільно» виставляється, коли здобувач вищої освіти має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка	
А	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
В	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками

C	3,75–4,24	4	<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу.

Питання для самоконтролю з дисципліни

1. Педагогічна система: основні категорії та поняття
2. Види систем в освіті та їх співвідношення
3. Стисла характеристика етапів розвитку теорії педагогічних систем
4. Педагогічна система В.П. Беспалька
5. Методологія системно-структурного підходу до педагогічних явищ Н.В. Кузьминої
6. Педагогічна система (за І.Б. Васильєвим)
7. Класифікація педагогічних систем
8. Характеристика груп педагогічних систем за різними ознаками
9. Структура педагогічної системи та її компоненти
10. Характеристика традиційних структурних компонентів педагогічної системи
11. Нові компоненти ПС – середовище. Вимоги до освітнього середовища
12. Характеристика функціональних компонентів педагогічної системи
13. Функціонування педагогічних систем за В. Беспалько
14. Проектування сучасних педагогічних систем: підходи та принципи
15. Етапи та фази проектування педагогічних систем
16. Алгоритм проектування інноваційної педагогічної системи
17. Модель інноваційної пов'язаної педагогічної системи
18. Педагогічний моніторинг ПС: критерії оцінювання педагогічних систем
19. Педагогічна система і якість освіти

Рекомендована література

Основна

1. Каньковський І.Є. Система професійної підготовки інженерів-педагогів автотранспортного профілю: монографія /Ігор Євгенійович Каньковський ; за ред. Н.Г. Ничкало. – Хмельницький: ФОП Цюпак А.А., 2014. – 562 с.

Додаткова

2. Зязюн І.А. Сучасні дидактичні моделі і логіка учіння / І.А. Зязюн // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. праць / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. – Київ – Вінниця : ТОВ Вінниця, 2000. – 486 с. – С.5.
3. Каньковський І.Є. Генезис розвитку поняття «педагогічна система» / І.Є. Каньковський // Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб. праць. – Харків: УІПА, 2009. – Вип. 24–25. – С. 25–35.

4. Прошкін В.В. Педагогічна система як предмет наукового дослідження / В.В. Прошкін // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2015. – Вип. 4. – С. 7–12.

5. Дидактичні системи у вищій освіті : навч.-метод. посіб. / авт.-упоряд. І.В. Стражнікова. – Івано-Франківськ : НАІР, 2016. – 108 с.